

Sygnatura akt IV U 475/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 marca 2020 r.

Sąd Rejonowy w (...), IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSR Barbara Kokoryn

Protokolant: sekr. sąd. Renata Filip

po rozpoznaniu w dniu 11 marca 2020 r., w O.

sprawy B. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w O.

o zasiłek chorobowy

na skutek odwołania B. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w O. z dnia 07 czerwca 2019 r., nr (...) - (...);

oddala odwołanie.

Sygnatura akt IV U 475/19

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w O. decyzją z dnia od 07 czerwca 2019r., nr (...) - (...) przyznał B. G. prawo do zasiłku chorobowego 01 września 2017r. do 20 grudnia 2017r. od podstawy minimalnego wynagrodzenia w kwocie 4.189,22zł, bez odsetek.

W uzasadnieniu decyzji ZUS O/O. wskazał, że B. G. jako funkcjonariusz służby celno-skarbowej w okresie od dnia 01.03.2017r. do dnia 31.08.2017r. nie był objęty ubezpieczeniem chorobowym. Z uwagi na brak tytułu do ubezpieczenia chorobowego odwołujący nie spełnia warunków do przyznania mu zasiłku chorobowego. Powołał się na decyzję z dnia 3 sierpnia 2018r. znak: (...), gdzie ZUS nie przyznał prawa do zasiłku chorobowego za okres od dnia 01.09.2017r. do dnia 20.12.2017r.

Od powyższej decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w O., B. G. wniósł odwołanie do Sądu Rejonowego w (...), IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych. Zaskarżył w całości decyzję ZUS w O. wniósł o jej zmianę poprzez przyznanie mu pełnego prawa do świadczenia chorobowego zasiłku wyliczonego z przeciętnego wynagrodzenia wraz z przysługującymi odsetkami, za okres od 01.09.2017r. do 22.12.2017r. zgodnie z art. 36 ustawy zasiłkowej, tj. w oparciu o wynagrodzenie wskazane przez płatnika składek Izbę (...) w O., którego odmówił ZUS w w/w decyzji. Wniósł o wypłatę świadczenia 12.859,27zł wraz z odsetkami. W uzasadnieniu powołując się na orzecznictwo Sądu Okręgowego w Bydgoszczy wskazał, że ZUS błędnie przyjął, iż należy mu się zasiłek chorobowy w kwocie dotychczas wypłaconej.

W odpowiedzi na odwołanie - Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w O. wniósł o jego oddalenie.

W uzasadnieniu podtrzymał argumenty, zaprezentowane w wydanej decyzji i w decyzji z dnia 3 sierpnia 2018r. Organ rentowy podniósł, że wypłacił zasiłek wyliczony z minimalnego wynagrodzenia, gdyż funkcjonariusze Izby (...) nie są

objęci ubezpieczeniem społecznym w pełnym zakresie. Organ powołując się na art. 6 ust.1 pkt 18a oraz art.12 ust.1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych wskazał, iż funkcjonariusz (...) (...) podlega obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu. Nie podlega natomiast ani obowiązkowemu ani dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu.

Sąd ustalił, co następuje:

B. G. pełnił służbę w Izbie (...) w O. w okresie od dnia 07.02.1992r. do dnia 31.08.2017r. Stosunek służby odwołującego ustał w wyniku nieprzedstawienia propozycji dalszego zatrudnienia w dniu 31.08.2017r. na podstawie art. 170 ust. 1 pkt 1 ust. 3 ustawy z dnia 16.11.2016r. przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej (...) (Dz.U. z 2016r., poz. 1948, dalej także jako pwKAS). Jeszcze w okresie pełnienia służby odwołujący stał się czasowo niezdolny do służby. W związku z powyższym otrzymywał uposażenie chorobowe. (dowód: świadectwo służby k. 5-6; dokumenty w aktach ZUS (...) (...), pismo KAS- akta ZUS)

Po zakończeniu służby B. G. przedstawił ZUS w październiku 2017r. zaświadczenia o niezdolności do służby kolejno w okresie od dnia 31.08.2017r. do dnia 27.09.2017r., 28.09.2017r. do dnia 25.10.2017r., 26.10.2017r. do dnia 22.11.2017r. oraz od dnia 23.11.2017r. do dnia 20.12.2017r. Następnie odebrał te dokumenty, uznając, że nie chce dochodzić zasiłku chorobowego. W dniu 09 lipca 2018r. ponownie złożył (...), bez dokumentów potwierdzających wysokość dochodów (dowód: dokumenty w aktach ZUS (...)/ (...)).

Decyzją z dnia 3 sierpnia 2018r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w O. – na podstawie art. 1 ust. 1 i art. 6 ust. 1, art. 7 oraz art. 13 ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa – odmówił B. G. prawa do zasiłku chorobowego za okres od 01.09.2017r. do dnia 20.12.2017r. W uzasadnieniu decyzji ZUS O/O. wskazał, że B. G. jako funkcjonariusz (...) Skarbowej w okresie od dnia 01.03.2017r. do dnia 31.08.2017r. nie był objęty ubezpieczeniem chorobowym. Z uwagi na brak tytułu do ubezpieczenia chorobowego odwołujący nie spełnia warunków do przyznania mu zasiłku chorobowego (dowód: dokumenty w aktach IV U 538/ 18).

Od powyższej decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w O., B. G. wniósł odwołanie do Sądu Rejonowego w (...), IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych. Wniósł o wypłatę świadczenia wraz z odsetkami i zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu powołując się na orzecznictwo wskazał, że ZUS błędnie przyjął, iż nie należy mu się zasiłek chorobowy.

Wyrokiem z dnia 18 stycznia 2019r. (prawomocnym dnia 26 kwietnia 2019r.) w sprawie o sygn. akt IV U 538/18, Sąd Rejonowy w (...), IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił decyzję z dnia 3 sierpnia 2018r., znak: (...) przyznał B. G. prawo do zasiłku chorobowego za okres od dnia 1 września 2017r. do dnia 20 grudnia 2017r. Sąd Okręgowy, IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w O. oddalił apelację ZUS od wyroku Sądu Rejonowego w (...), wyrokiem z dnia 26 kwietnia 2019r. Wyrok został przesłany do ZUS w dniu 6 maja 2019r., a wpływ wyroku Sądu Okręgowego w (...) do ZUS nastąpił w dniu 15 maja 2019r. Wstępnie ZUS wiedział, że decyzja została zmieniona i odwołującemu przyznane zostało prawo do zasiłku chorobowego za okres od 01 września 2017r. do 20 grudnia 2017r. Sąd Rejonowy w (...), IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 19 lipca 2019r. ustalił, że wyrok jest prawomocny od dnia 18 stycznia 2019r., po przesłaniu akt przez Sąd Okręgowy w (...) w sprawie o sygn. IV Ua 18/19. Dokumenty wpłynęły do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych po dniu 19 lipca 2019r. (dowód: dokumenty w aktach IV U 538/ 18 i (...) - (...))

W dniu 26 lutego 2020r. B. G. złożył przed Sądem pismo wyliczające dochodzoną przez niego kwotę z załączoną kopią zaświadczenia dotyczącego jego wynagrodzenia, którego nie przedstawił w ZUS (bezsporne, k. 48).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie B. G. nie zasługuje na uwzględnienie.

Decyzja z dnia 3 sierpnia 2018r. znak: (...) została prawomocnie zmieniona i na podstawie art. 1 ust. 1 i art. 6 ust. 1, art. 7 oraz art. 13 ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, Sąd przyznał B. G. prawa do zasiłku chorobowego za okres od dnia 01.09.2017r. do dnia 20.12.2017r., ale nie rozstrzygał o wysokości świadczenia.

Sąd ustalił stan faktyczny na podstawie przedłożonych do akt dokumentów, których prawdziwości żadna ze stron nie zakwestionowała. Sąd dał wiarę przedłożonym dokumentom, nie mają mocy dowodowej kserokopie wydruków systemowych.

Spór pomiędzy stronami w niniejszej sprawie koncentrował się wokół m.in. zagadnienia prawnego, w jakiej wysokości przysługiwał odwołującemu zasiłek chorobowy za okres niezdolności do pracy po zwolnieniu ze służby w okresie od dnia 01.09.2017r. do dnia 20.12.2017r. oraz który z przepisów należy zastosować do roszczenia skarżącego można zastosować zasady wynikające z art. 45 czy art. 46 ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U. z 2017r. poz. 1368) (zwanej dalej także ustawą zasiłkową).

Na wstępie wskazać należy, że organ rentowy powołał się na art. 1 ust. 1 i art. 6 ust 1, art.7 i art 13, art. 45 ust. 1 i art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa Dz. U. z 2019 r. poz. 645 z późn. zm.),

Zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy zasiłkowej, zasiłek chorobowy (tak jak inne świadczenia objęte tą ustawą) przysługuje osobom objętym ubezpieczeniem społecznym w razie choroby i macierzyństwa określonym w ustawie z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j.Dz.U. z 2017r., poz.1778).

Artykuł 1 w pkt 3 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (zwanej dalej także ustawą systemową) wskazuje, że ubezpieczenia społeczne obejmują również ubezpieczenie w razie choroby i macierzyństwa, zwane dalej „ubezpieczeniem chorobowym”. Natomiast z artykułu 6 ust. 1 pkt 18a oraz z art. 12 ust. 1 tej ustawy wynika, że funkcjonariusze (...)(...) podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu oraz wypadkowemu. Kwestia podlegania ubezpieczeniu chorobowemu funkcjonariuszy służby celno-skarbowej nie została unormowana w sposób odpowiednio jasny.

Artykuł 11 ust. 1 i 2 cyt. ustawy systemowej, nie wymienia funkcjonariuszy służby celno-skarbowej pośród osób podlegających obligatoryjnie lub fakultatywnie- na swój wniosek – ubezpieczeniu chorobowemu. zgodnie zaś z art. 13 pkt 12 wynika, że „obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu” podlegają funkcjonariusze służby celno-skarbowej, od dnia w którym nawiązali stosunek służby do dnia zwolnienia ze służby. Dosłowne odczytanie treści tego przepisu przemawiałoby za poglądem, że celnicy podlegają jednak obligatoryjnie również ubezpieczeniu chorobowemu, natomiast katalog osób wymienionych w art. 11 ust. 1 i 2 ma charakter otwarty. Podobny pogląd wyrażono w doktrynie, zauważając, iż funkcjonariusze służby celno-skarbowej jako jedyna grupa spośród funkcjonariuszy (art. 8 ust. 15 ustawy) została objęta obowiązkowym ubezpieczeniem emerytalnym i rentowym. Przepis art. 13 ustawy o systemowej nie określa osób, które podlegają danemu rodzajowi ubezpieczenia, a jedynie wskazuje okresy podlegania ubezpieczeniom przez osoby, które podlegają ubezpieczeniom społecznym określonego rodzaju - zgodnie z art. 6, art. 11 oraz art. 12 ustawy systemowej.

W tezach Sądu Najwyższego wyrażonych w uchwale z dnia 04.09.2014, I UZP 2/14, (zob.Lex 1508868) pozbawienie byłego sędziego prawa do zasiłku chorobowego w związku z niezdolnością do pracy, trwającą po ustaniu stosunku służbowego, nie tylko pozostawałoby w sprzeczności a art. 6 ust.1 ustawy zasiłkowej, ale stanowiłoby także nieuzasadnioną dyskryminację tej grupy zawodowej, naruszając tym samym konstytucyjną zasadę równego traktowania obywateli (art.32 ust.1 Konstytucji RP) w zakresie konstytucyjnego prawa do zabezpieczenia społecznego (art. 67 ust.1 Konstytucji RP). Podobnie w wyroku Sąd Najwyższego z dnia 18.10.2013r., I UK 125/13, Lex 1506237, w którym sąd stwierdza, że ocena przysługiwania funkcjonariuszowi Służby Celnej prawa do zasiłku chorobowego po zwolnieniu ze służby powinna być dokonana z uwzględnieniem zasady równego traktowania. Szczególne

unormowanie sytuacji ubezpieczeniowej funkcjonariuszy celnych umożliwia porównanie ich sytuacji prawnej do pozostałych osób podlegających obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu. Niewymienienie celników w art. 11 ust. 1 i 2 powołanej wyżej ustawy jest konsekwencją art. 152 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o Służbie Celnej (Dz.U. Nr 168, poz. 1323 ze zm.), zgodnie z którym w przypadku urlopu lub choroby funkcjonariusz otrzymuje uposażenie i inne świadczenia pieniężne należne na zajmowanym stanowisku służbowym. Natomiast stosownie do ust. 2 i 3 tego artykułu, przepis ust. 1 stosuje się także w razie niemożności wykonywania służby z innych przyczyn uprawniających do świadczeń określonych w przepisach o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, przez okres określony w tych przepisach. W razie niezdolności do służby z powodu choroby spowodowanej wypadkiem przy pełnieniu służby lub chorobą zawodową funkcjonariusz zachowuje prawo do świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia społecznego z tytułu wypadków przy pełnieniu służby i chorób zawodowych, przez okres określony w przepisach o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego.

W przedstawionym aspekcie w ustawie z dnia 16 listopada 2016r., o Krajowej Administracji Skarbowej (dalej także KAS) unormowano więc uprawnienia funkcjonariuszy służby celno-skarbowej związane z niezdolnością do pracy na skutek choroby zasadniczo w sposób bardziej korzystny w porównaniu do pracowników. Dotyczy to np.: art. 180 §1 pkt 5 ustawy o KAS ustalającego długość okresu otrzymywania uposażenia w czasie choroby. W myśl tego przepisu funkcjonariusza można zwolnić ze służby w przypadku nieobecności w służbie z powodu choroby trwającej dłużej niż rok. Pewne różnice występują także w wysokości uposażenia w okresie niezdolności do służby i pracy. Uposażenie funkcjonariusza służby cywilno-skarbowej jest finansowane z budżetu państwa nie ma zatem potrzeby odprowadzania składek na ubezpieczenie chorobowe, czego konsekwencją stała się treść artykułu art. 11 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Świadczenia z ubezpieczenia wypadkowego zostały przyznane funkcjonariuszom służby celno-skarbowej na takich samych zasadach jak innym osobom, podlegającym obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnym i rentowym. W przypadku niezdolności funkcjonariusza do służby z powodu choroby spowodowanej wypadkiem przy pełnieniu służby lub chorobą zawodową funkcjonariusz zachowuje prawo do świadczeń pieniężnych wynikających z ustawy z dnia 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, przez okres przewidziany w przepisach cyt. ustawy.

Z porównania cytowanych przepisów wynika, że ustawa o KAS nie reguluje sytuacji funkcjonariusza celno-skarbowego, który stał się niezdolny do służby, jeżeli niezdolność do pracy z tej przyczyny trwa nadal po zwolnieniu ze służby, a stał się on niezdolny do służby w krótkim okresie przed jej zakończeniem, jak to zdarzyło się w niniejszej sprawie.

Podkreślić należy, że pragmatyki służbowe nie powinny regulować kwestii świadczeń z tytułu choroby poniżej standardu, wyznaczonego przez cyt. ustawę z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Brak unormowania spornej kwestii w ustawie o Służbie Celnej mógł być determinowany poglądem o komplementarnej regulacji zawartej w ustawie zasiłkowej. Przepis art. 6 ust. 1 ustawy zasiłkowej stanowi, że zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego. Natomiast art. 7 ustawy zasiłkowej, zgodnie z którym zasiłek chorobowy przysługuje również osobie, która stała się niezdolna do pracy po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego. Świadczenie w tym przepisie jest świadczeniem o charakterze wyjątkowym, gdyż udzielanym jest po ustaniu okresu objętego składką na ubezpieczenie i – co za tym idzie – bez ekwiwalentu w tej składce, przysługującym z tytułu spełnienia się ryzyka określonego ogólnie jako „niezdolność do pracy po ustaniu tytułu ubezpieczenia” (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 2006 r., I UK 42/06, Lex 287619). Ratio legis tego uregulowania jest zabezpieczenie materialne pracownika na wypadek czasowej przeszkody w podjęciu nowego zatrudnienia, ujmowane również jako zabezpieczenie pracownika przed utratą zarobków na wypadek przemijających przeszkód w ich zdobywaniu, wywołanych chorobą. Unormowanie to ma więc charakter gwarancyjny, ochronny, zabezpieczający środki utrzymania ubezpieczonego i jego rodziny na czas uniemożliwiający wyszukanie nowego źródła dochodu. Prawo do tego świadczenia dyktowane jest koniecznością ochrony spowodowanej przez chorobę przerwy w pracy (por. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 18 kwietnia 1996 r., II UZP 23/95, Lex 25813).

Podkreślić należy, że w art. 7 ustawy zasiłkowej ustawodawca wyróżnił sytuacje nadające się do ochrony ze względów społecznych i uznał, że - poza wypadkami opisanymi w art. 12 oraz art. 15-16 ustawy- prawa do zasiłku nie można nabyć w okolicznościach opisanych w art. 13 jako niewymagających tej ochrony (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 30 sierpnia 2001 r., III ZP 11/01, Lex 48400).

Przypomnieć też należy, że w świetle uregulowania art. 233 ust 1 cyt. ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o Służbie Celnej w związku z art.234 ustawy o KAS funkcjonariusz służby celno-skarbowej otrzymuje uposażenie pieniężne związane z jego niezdolnością do służby w przypadku jego choroby lub członka jego rodziny. Unormowanie to związane z niezdolnością funkcjonariuszy do służby jest z zasady bardziej korzystne od unormowań dotyczących pracowników. Jednocześnie zasadą jest finansowanie z budżetu Państwa uposażenie funkcjonariusza w tym świadczeń z ww. unormowania. Finansowanie z budżetu Państwa świadczeń skutkuje brakiem konieczności odprowadzania składek na ubezpieczenie chorobowe, a treść art. 11 ustawy systemowej jest zatem tego konsekwencją. Świadczenia z ubezpieczenia wypadkowego oraz w razie konieczności osobistego sprawowania opieki nad chorym dzieckiem własnym lub małżonką, dzieckiem przysposobionym, dzieckiem obcym przyjętym na wychowanie i utrzymanie, do ukończenia przez nie 14roku życia, nad chorym członkiem rodziny zostały przyznane funkcjonariuszom służby celno-skarbowej na takich samych zasadach, jak innym osobom, podlegającym obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnym i rentowym, które odprowadzają składki. Przypomnieć należy, że funkcjonariusz otrzymuje uposażenie i inne świadczenia pieniężne w przypadku niezdolności do służby z w oparciu o treść art. 230 § 2 i 3 ustawy o KAS, gdy wystąpiły przyczyny uprawniające do świadczeń określonych w przepisach ustawy zasiłkowej, przez okres określony w tych przepisach, z wyjątkiem przyczyn uprawniających do zasiłków chorobowego i opiekuńczego. Istotne jest także, że w razie niezdolności do służby z powodu choroby spowodowanej wypadkiem przy pełnieniu służby lub chorobą zawodową funkcjonariusz zachowuje prawo do świadczeń pieniężnych określonych w ustawie z dnia 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (tj.Dz.U. z 2015 r. poz. 1242 i 1442 oraz z 2016 r. poz. 1807), przez okres przewidziany w przepisach tej ustawy.

Powyższe konstatacje mają znaczenie dla oceny przysługiwania zasiłku chorobowego wypłacanego na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy zasiłkowej, po zakończeniu okresów wymienionych w art. 13 ustawy systemowej, gdyż wskazują na bardzo podobne uregulowania sytuacji funkcjonariuszy celno-skarbowych i pracowników w zakresach, jakie obejmują. W ich świetle sytuacja funkcjonariuszy nie może być gorsza niż pracowników.

Wobec powyższego zasiłek chorobowy za okres od dnia 1 września 2017r. do dnia 20 grudnia 2017r. powinien być przyznany odwołującemu z uwagi na treść art. 7 ustawy zasiłkowej, które to świadczenie wyjątkowo jest udzielane po ustaniu okresu ubezpieczenia i bez ekwiwalentu w składce na ubezpieczenie chorobowe. Zasiłek chorobowy przysługuje zatem nie z uwagi na odprowadzenie składek, ale z tytułu spełnienia się ryzyka określonego ogólnie jako "niezdolność do pracy po ustaniu tytułu ubezpieczenia", która w przypadku odwołującego dotyczy niezdolności do służby. Przyjąć należy, że dopuszczalna jest taka wykładnia art. 6 ust. 1 ustawy zasiłkowej w związku z art. 13 pkt 12 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, że funkcjonariusz służby celno-skarbowej może nabyć prawo do zasiłku chorobowego po zakończeniu służby, jeżeli niezdolność do jej wykonywania powstała w okresie przed jej zakończeniem i nie wystąpiły okoliczności negatywne, opisane w art. 12-17 ustawy. Zawarte w art. 13 pkt 12 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych *expressis verbis* zdanie, że "obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu" podlegają funkcjonariusze służby celno-skarbowej od dnia nawiązania stosunku służby do dnia zwolnienia ze służby, mogłoby wskazywać na taką wykładnię wymienionych przepisów, że celem ustawodawcy nie było pozbawianie tych funkcjonariuszy po dniu zwolnienia ze służby prawa do zasiłku chorobowego na podstawie ustawy zasiłkowej. Stosunek służby odwołującego wygasł na podstawie art. 170 ustawy z dnia 16 listopada 2016r. p.wKAS. B. G. był niezdolny do służby nieprzerwanie w okresie od dnia 2 sierpnia do dnia 20 grudnia 2017r., czyli także po ustaniu stosunku służby.

Bezsporne było, że B. G. pełnił służbę jako funkcjonariusz służby celno-skarbowej od dnia 1 lipca 2010r. do dnia 31.08.2017r. W okresie służby odwołujący nie deklarował wysokości wynagrodzenia od którego miałyby być naliczane składki, gdyż nie podlegał obowiązkowemu ani dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu. Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie gromadził zatem danych dotyczących jego podstawy jego oskładkowania. Za czas niezdolności

do pracy-choroby otrzymywał uposażenie na podstawie ustawy o KAS z dnia 16 listopada 2016r., ale z żadnego dokumentu znajdującego się w gestii ZUS nie wynikała jego wysokość, która upoważniałaby organ rentowy do ustalenia zasiłku w kwocie 17.048,49zł.

Kwota wypłaconego przez ZUS zasiłku chorobowego w wysokości 4.189,49zł. jest kwotą netto, co zostało przyznane przez odwołującego. Natomiast wskazywana w kserokopii stawka dzienna uposażenia, na którą powołuje się odwołujący w wysokości 153,59zł stanowi prawdopodobnie stawkę brutto. Z tego względu od kwoty 17.048,49zł nie powinna być odejmowana wprost kwota 4.189,49zł. Ponadto metoda wyliczenia podstawy wymiaru zasiłku chorobowego jest w sposób ścisły określona w przepisach ustawy z dnia 25.06.1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2019r., poz. 645 ze zm.). Zatem, proponowany przez skarżącego sposób wyliczenia podstawy wymiaru zasiłku chorobowego (stawka dzienna z listy zasiłkowej x 111 dni) nie ma podstawy prawnej.

W poprzedniej sprawie ustalone zostało, że w stosunku do odwołującego nie zaszyły negatywne przesłanki z art. 13 ust. 1 ustawy zasiłkowej nabycia prawa do zasiłku chorobowego lub by zaszyły inne okoliczności wyłączające jego prawo do świadczenia wskazane w art. 12, 14, 15 i 16 ustawy zasiłkowej.

Odwołujący będąc osobą niezdolną do pracy w myśl art. 8 ustawy zasiłkowej z zasiłku chorobowego zaczął korzystać od dnia 1 września 2017r., natomiast pierwotnie wnioski o wypłatę złożył w październiku 2017r., a ponownie w lipcu 2018r., gdy był zdolny do pracy. Przesądzone zostało, że okres niezdolności odwołującego do służby nie został przez niego przekroczony (182 dni).

Biorąc powyższe pod uwagę powyższe ustalenia i rozważania, a także powołane w niniejszej sprawie orzecznictwo należało przyjąć, że odwołującemu jako funkcjonariuszowi służby celno-skarbowej zwolnionemu ze służby przysługuje prawo do zasiłku chorobowego na podstawie art. 6 ust. ustawy zasiłkowej oraz art. 7 ustawy zasiłkowej

Podkreślić należy, że w toku postępowania, na podstawie art. 477⁹ § 1 k.p.c. Sąd ocenia czy decyzja w dacie wydania jest prawidłowa. W niniejszej sprawie bezsporne było, że Izba (...) w O. odmówiła wystawienia Zaświadczenia płatnika składek w sprawie zasiłku chorobowego, uzasadniając powyższe niepodleganiem funkcjonariusza (...) Skarbowej ubezpieczeniu chorobowemu (zob. k. 1-2 akt ZUS). Odwołujący do wniosku o przyznanie świadczenia nie przedłożył zaświadczenia wymaganego przepisami ubezpieczeń społecznych, ani żadnego innego wiarygodnego dokumentu, z którego wynikałoby w jakiej wysokości otrzymywał uposażenie w (...). Następnie zrezygnował z zasiłku chorobowego i zabrał wszystkie dokumenty z organu rentowego w październiku 2017r., ponownie złożył pismo w dniu 13 grudnia 2017r. (zob. k. 5 akt ZUS). Odwołujący pisma swoje korygował. Oświadczenie Z-10 wraz z kopiami dokumentów (...) złożył dopiero 9 lipca 2018r. (zob. k. 15).

Przypomnieć należy, że zgodnie z § 3 i 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra pracy i polityki społecznej z dnia 2 kwietnia 2012r., w sprawie określenia dowodów stanowiących podstawę przyznania i wypłaty zasiłków z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (wydanego na podstawie art. 59 ust. 15 oraz art. 61 ust. 3 ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa), dowodem stanowiącym podstawę przyznania i wypłaty przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych zasiłku chorobowego za okres niezdolności do pracy przypadającej po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego jest oświadczenie osoby występującej o zasiłek zawierające informację o zaprzestaniu i niepodjęciu działalności zarobkowej stanowiącej tytuł do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym albo zapewniającej prawo do świadczeń za okres niezdolności do pracy z powodu choroby, o nieustaleniu prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, zasiłku dla bezrobotnych, zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego lub nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, o niepodleganiu obowiązkowo ubezpieczeniu społecznemu rolników określonego w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników, złożone na druku ZUS Z-10, którego wzór jest określony w załączniku nr 4 do rozporządzenia. Jednocześnie dowodem stanowiącym podstawę przyznania i wypłaty ubezpieczonemu:

1) wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy z powodu choroby, a następnie zasiłku chorobowego wypłacanego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych,

2) zasiłku, chorobowego wypłacanego przez płatnika składek, a następnie zasiłku chorobowego wypłacanego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych,

jest zaświadczenie lekarskie o czasowej niezdolności do pracy z powodu choroby, obejmujące okres, za który ubezpieczonemu przysługuje wynagrodzenie lub zasiłek chorobowy, które płatnik składek, po wypłaceniu tego wynagrodzenia lub zasiłku, przekazuje do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, a którego kopię potwierdzoną za zgodność z oryginałem pozostawia w aktach.

W myśl art. 45 i 46 ustawy zasiłkowej organ rentowy ustala świadczenie w ramach „widełek” wynikających z cytowanych przepisów. Najpierw trzeba wskazać na przepis art. 46 cyt. ustawy, który statuuje zasadę, że podstawa wymiaru zasiłku chorobowego przysługującego za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego nie może być wyższa niż kwota wynosząca 100% przeciętnego wynagrodzenia. Kwotę tę ustala się miesięcznie, poczynając od 3 miesiąca kwartału kalendarzowego, na okres 3 miesięcy, na podstawie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału ogłoszonego dla celów emerytalnych. Przepis ten dotyczy sytuacji, gdy Zakład Ubezpieczeń Społecznych ma dane do wyliczenia zasiłku chorobowego ustalone na podstawie prawidłowo wypełnionego druku Z-10 i dane gromadzone na podstawie odprowadzanych składek. Po ustaleniu takiej kwoty, ZUS sprawdza, czy kwota ta nie jest wyższa niż wynikająca z art. 46 cyt. ustawy, a gdy tak się dzieje obniża świadczenie do kwoty z art. 46. Natomiast art. 45 wskazuje, że podstawa wymiaru zasiłku chorobowego z tytułu pracy w pełnym wymiarze czasu pracy nie może być niższa od kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę, po odliczeniu kwoty odpowiadającej 13,71% tego wynagrodzenia. Skoro Sąd Rejonowy, IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych prawomocnym wyrokiem (już po wyroku Sądu Okręgowego w (...) z dnia 26.04.2019r. sygn. akt IV Ua 18/19, który oddalił apelację organu rentowego) ustalił prawo do zasiłku chorobowego, to w przypadku braku danych z druku Z-10 i danych gromadzonych na podstawie odprowadzanych składek, zasiłek chorobowy musi być naliczony w kwocie nie mniejszej niż od kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Mając na uwadze ustalony stan faktyczny i brak dokumentów przedstawianych przez odwołującego w postępowaniu przed ZUS, na podstawie innych cyt. przepisów ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa zasiłek chorobowy został prawidłowo naliczony w oparciu o art. 45 ustawy, tj. podstawa wymiaru zasiłku chorobowego z tytułu pracy w pełnym wymiarze czasu pracy nie była niższa od kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę, po odliczeniu kwoty odpowiadającej 13,71% tego wynagrodzenia. Należy przypomnieć, że przepis ten ma również zastosowanie przy obliczaniu podstawy wymiaru zasiłku chorobowego przysługującego ubezpieczonemu niebędącemu pracownikiem.

W dniu 20 maja 2019r. B. G. otrzymał z ZUS, Oddział w O., zasiłek chorobowy w kwocie 4.189,22zł, ale twierdził, że nie wie jak kwota ta została naliczona. Z uwagi na zgłaszane przez odwołującego wątpliwości, Sąd ustalił na podstawie pisma ZUS z dnia 17.01.2020r., że wyliczenie kwoty jest matematycznie i merytorycznie prawidłowe. (...) Oddział w O. - Wydział Obsługi Prawnej dokonał ponownego przeliczenia: zasiłek chorobowy za okres wskazany w zaskarżonej decyzji został wyliczony od minimalnej podstawy wymiaru składek obowiązującej w 2017r. pomniejszonej o kwotę 13,71 %, Do naliczenia świadczenia przyjęto podstawę z 5-ciu miesięcy poprzedzających ostatnią niezdolność do pracy, tj. od 03/2017 r. do 07/2017 r.(zob. k. 32-33):

03/2017 r. - składka brutto 2 000,00 zł - 13,71 % =1 725,80 zł.,

04/2017 r. - składka brutto 2 000,00 zł - 13,71 % =1 725,80 zł.,

05/2017 r. - składka brutto 2 000,00 zł - 13,71 % =1 725,80 zł.,

06/2017 r. - składka brutto 2 000,00 zł - 13,71 % =1 725,80 zł.,

07/2017 r. - składka brutto 2 000,00 zł - 13,71 % = 1 725,80 zł.,

Razem = 8 629,00 zł.

Prawidłowy jest sposób wyliczenia kwoty zasiłku chorobowego:

8 629,00 zł : 5 = 1 725,80 zł: 30 = 57,53 zł (stawka dzienna 100%), natomiast stawka dzienna 80% = 46,02 zł, 46,02 zł x 111 dni (zasiłek chorobowy po ustaniu zatrudnienia od 01.09.2017 r. do 20.12.2017 r.) = 5 108,22 zł brutto - 18% (podatek) = 4.189,49zł.

Wskazać należy, że prawo do zasiłku nie było oczywiste, na co wskazują wstępne rozważania w niniejszej sprawie. Odwołujący zabierał dokumenty składane w Oddziale ZUS w O., nie był zatem przekonany o przysługiwaniu mu świadczenia, a tym bardziej o jego wysokości. Jego niezdecydowanie powodowało przedłużenie czasu potrzebnego do rozpatrzenia wniosku o przyznanie zasiłku chorobowego. Dopiero pismem z dnia 06 lipca 2018r. przedstawił zestawienie (...) i swoje żądanie wypłaty 17.048,49zł wraz z odsetkami (nota bene bez wskazania daty, od której odsetki miały być naliczane), czyli wyliczenia 111 dni x 153,59zł. W odwołaniu z dnia 31 maja 2019r. ponowił żądanie wypłaty 17.048,49zł tytułem całości zasiłku chorobowego, a po odjęciu kwoty już otrzymanej - 12.859, 27zł wraz z należnymi odsetkami od początku terminu zaistnienia sporu. Natomiast dopiero do odwołania przedłożył kserokopię dokumentu, prawdopodobnie wydruku z systemu elektronicznego nazwanego kartoteką zasiłkową B. G. 28Co za rok 2017r. Ksero to nie stanowi dokumentu. Wydruk czy też jego kopia nie został podpisany przez jakąkolwiek uprawnioną osobę, ani zaopatrzone w urzędowe pieczęcie. Kwota 153,59zł (prawdopodobnie brutto), na którą powołuje się odwołujący nie mogła być podstawą do wydania decyzji o przyznaniu zasiłku chorobowego.

Nie można zatem uznać, że organ rentowy powinien ponosić konsekwencje braku złożenia dokumentów będących podstawą do ustalenia wysokości zasiłku chorobowego czy toczenia się postępowania od dat wskazanych przez odwołującego czy też daty wpływu odwołania w sprawie o sygn. IV U 538/18, tj. 19 września 2018r.

Prawidłowe jest stanowisko organu rentowego co do braku podstaw do przyznania i wyliczenia odsetek za zwłokę. Zasiłek chorobowy został wypłacony w ustawowym terminie.

Przypomnieć należy, że w myśl art. 118 ust. 1 i 1a ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2018r., poz. 1270 ze zm.) organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od "wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji", z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120. W razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydając decyzję, nie był został uznany za odpowiedzialnego za przedłużenie terminu wypłaty. W postępowaniu, w którym odwołujący zgłosił wniosek o odsetki do organu rentowego, Sąd jest zobowiązany do ustalenia ostatniej okoliczności, jaka powinna zaistnieć, aby wypłata nastąpiła. W oparciu o dokumenty znajdujące się w aktach, ostatnią okolicznością było w dniu 06 maja 2019r. otrzymanie prawomocnego wyroku (potwierdzenie w dniu 15 maja 2019r.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w O. prawidłowo przyjął wpływ prawomocnego orzeczenia Sądu tj. 6 maja 2019r., doręczenie odpisu nastąpiło w dniu 15 maja 2019r. (zob. k. 24 akt ZUS), zatem dokonanie wypłaty w dniu 20 maja 2019r. mieści się w terminie 30 dniowym opisanym w rozporządzeniu. W związku z tym ZUS, Oddział w O. nie miał obowiązku naliczenia odsetek jako ostatnią okoliczność w sprawie.

Ponadto, zarówno Sąd Rejonowy w wyroku z dnia 18.01.2019 r. sygn. akt IV U 538/18, jak i Sąd Okręgowy w (...) w wyroku z dnia 26.04.2019 r. sygn. akt IV Ua 18/19 nie wskazał, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za

nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. W związku z tym brak jest podstaw do naliczenia odsetek.

W myśl art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. Dz. U. z 2019r., poz. 300), jeżeli Zakład –w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych –nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności. Zgodnie z §2 Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 1 lutego 1999r. w sprawie szczegółowych zasad wypłacania odsetek za opóźnienie w ustalaniu lub wypłacie świadczeń z ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 1999 r. Nr 12, poz. 104), wydanego na podstawie cyt. art. 85 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998r., odsetki wypłaca się za okres od dnia następującego po upływie terminu na ustalenie prawa do świadczeń lub ich wypłaty, przewidzianego w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń - do dnia wypłaty świadczeń, z uwzględnieniem ust. 2-5. W myśl ust. 2, cyt. paragrafu, okres opóźnienia w ustaleniu prawa do świadczeń i ich wypłacie, dla których przepisy określające zasady ich przyznawania i wypłacania przewidują termin na wydanie decyzji, liczy się od dnia następującego po upływie terminu na wydanie decyzji.

Z uwagi na treść art. 477¹⁴ § 1 kpc, Sąd wydaje rozstrzygnięcie o zmianie decyzji lub o oddaleniu odwołania, oceniając prawidłowość decyzji na moment jej wydania.

Wobec powyższego, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie. Oddalając odwołanie Sąd miał na uwadze fakt, że odwołujący wskazując na niezdolność od dnia 1 września 2017r. do dnia 20 grudnia 2017r. żądał wypłaty środków pieniężnych i odsetek za taki okres, nie składając odpowiednio przygotowanych dokumentów.

SSR Barbara Kokoryn